

Redactie: Postbus 318
7400 AH Deventer
Telefoon : 0570 - 682116
Internet : www.pensioenfonds-tdv.nl
E-mail : info@pensioenfonds-tdv.nl

November 2011

Jaargang 13

Inleiding

Een aantal grote pensioenfonds heeft een persbericht uitgegeven over de stand van zaken per het einde van het derde kwartaal 2011. Daaruit kwam naar voren dat bij veel fondsen de financiële positie in het derde kwartaal ernstig verslechterd is en dat veel fondsen nu in een zorgwekkende situatie zitten. U bent daarom waarschijnlijk benieuwd naar de situatie bij Pensioenfonds TDV (TDV). Om u hiervan op de hoogte te brengen heeft het bestuur besloten een extra Pensioenblik uit te geven.

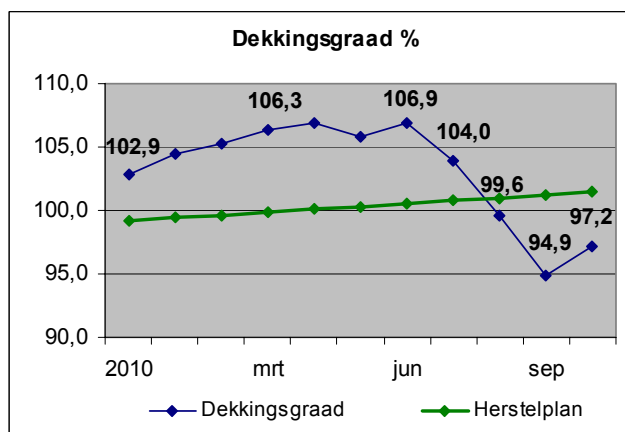
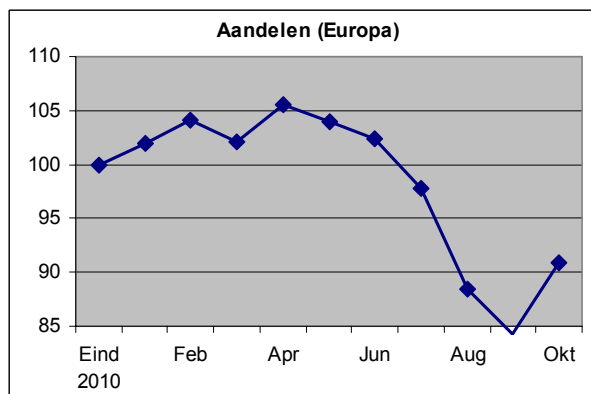
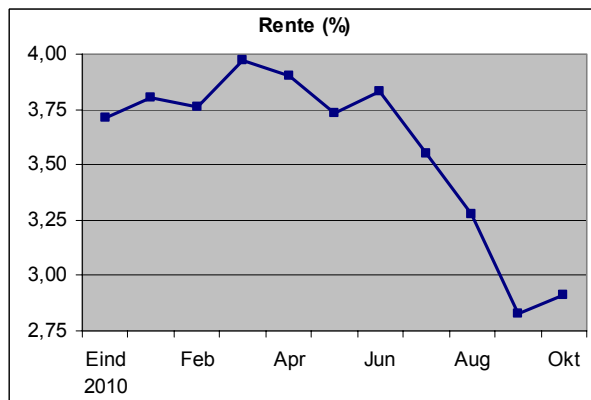
Financiële positie

Ook bij TDV is de financiële positie in het derde kwartaal aanzienlijk verslechterd. De financiële positie wordt weergegeven door middel van de zogenaamde dekkingsgraad (zie achterkant).

Per 30 september bedroeg de dekkingsgraad 94,9%. Eind juni lag de dekkingsgraad nog ruim boven de 100% (106,9%). Overigens is de dekkingsgraad in oktober weer gestegen naar 97,2 %.

Oorzaken

De daling van de dekkingsgraad is veroorzaakt door ongunstige ontwikkelingen op de financiële markten: een lage rente en dalende aandelenkoersen.

Mogelijke gevolgen

Ook in 2008 verkeerden veel pensioenfonds in een ongunstige positie. Dat gold ook voor TDV. Deze fondsen hebben toen een herstelplan bij De Nederlandsche Bank (DNB) moeten indienen.

Volgens dit herstelplan zou de dekkingsgraad van TDV per eind 2011 ongeveer 102% moeten bedragen. Mocht dit niet het geval zijn, dan zijn aanvullende maatregelen nodig om voldoende herstel te bereiken. Hoewel dit niet in het oorspronkelijke herstelplan is opgenomen, zou één van de maatregelen kunnen zijn om de pensioenen en pensioenaanspraken te verlagen (ook wel afstempelen genoemd). Indien het bestuur hiertoe moet besluiten, zal dit begin 2012 aangekondigd worden. Een eventuele verlaging zou echter pas per 1 april 2013 van kracht worden. Of er ook daadwerkelijk verlaagd gaat worden hangt van de ontwikkelingen in 2012 af.

Begin 2013 zal het bestuur op grond van de financiële positie van TDV een definitief besluit nemen.

De jaarlijks te betalen premie wordt ook sterk beïnvloed door de lage rente (zie achterkant). Voor 2012 dient rekening gehouden te worden met een premiestijging (premie 2011: 26,8%). Hoe de premie verdeeld wordt tussen werkgever en werknemer zal nader beslist worden. Tot op heden betaalde de werknemer maximaal 11,5%.

Het bestuur zal de premie voor 2012 in december 2011 vaststellen.

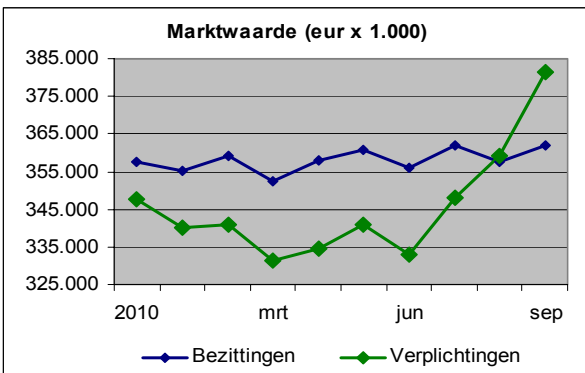
Aanpassing van het toeslagenbeleid (indexatie)

In juni 2011 heeft het bestuur besloten om eventuele toeslagen niet eerder toe te kennen dan bij een dekkingsgraad hoger dan 110%, in plaats van 105%. De aanleiding hiervoor was dat uit de evaluatie van het herstelplan bleek dat TDV anders in eerste instantie wel uit de fase van herstel komt, maar daar op een later moment weer in terugvalt. Het toeslagenbeleid van TDV is voorwaardelijk.

Bijlage

Het begrip "dekkingsgraad"

De dekkingsgraad geeft aan hoe groot de bezittingen van het fonds zijn ten opzichte van alle pensioenbetalingen (op basis van de tot op heden opgebouwde pensioenrechten en pensioenen) die in de toekomst uitgekeerd moeten worden. Als de dekkingsgraad 100% bedraagt heeft TDV precies genoeg middelen in bezit om alle toekomstige pensioenbetalingen te kunnen verrichten. Indien de dekkingsgraad lager is dan 100% zijn er niet genoeg middelen aanwezig.

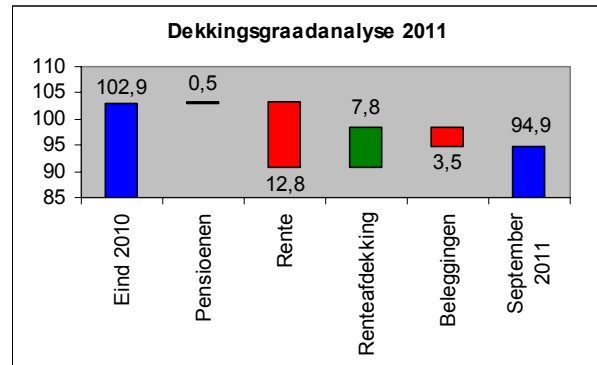

Hoe werkt dat nu met de rente

Een daling van de rente is niet gunstig voor pensioenfondsen. De rente wordt gebruikt om de waarde van toekomstige pensioenbetalingen (de verplichtingen) te berekenen (contant maken). Hierbij geldt dat hoe lager de rente is, hoe hoger de verplichtingen zijn. We zullen dit proberen te verduidelijken door middel van een voorbeeld. Stel het volgende: Over één jaar moet TDV aan een gepensioneerd deelnemer € 1.050 pensioen uitkeren. Als de rente 5% bedraagt heeft TDV daar nu € 1.000 voor nodig. Immers na één jaar krijgt TDV 5% rente over de € 1.000 en is die € 1.000 van nu gestegen naar € 1.050 over een jaar. Als de rente echter 2% bedraagt, stijgt die € 1.000 niet naar € 1.050 maar naar € 1.020. TDV heeft dan niet genoeg geld om de gepensioneerd € 1.050 te kunnen betalen. Om dit wel te kunnen heeft TDV nu niet € 1.000 nodig maar ongeveer € 1.030. Bij een lage rente heeft TDV dus op dit moment meer geld nodig om in de toekomst de pensioenbetalingen te kunnen doen (dit leidt tot een stijging van de verplichtingen en de pensioenpremie).

Actuele informatie

Actuele informatie over de financiële situatie van TDV kunt u vinden op www.pensioenfonds-tdv.nl

Grafiek "dekkingsgraadanalyse"

De grafiek "dekkingsgraadanalyse" laat zien door welke oorzaken de dekkingsgraad veranderd is. Rood geeft een daling van de dekkingsgraad aan (percentage staat dan onder het balkje) en groen een stijging (percentage staat dan boven het balkje). Dus de daling van de rente heeft in 2011 (tot en met september) gezorgd voor een daling van de dekkingsgraad van 12,8% punt. TDV heeft zich voor een gedeelte beschermd tegen een daling van de rente (renteafdekking, zie onder). De renteafdekking heeft voor een stijging van de dekkingsgraad van 7,8% punt gezorgd. Per saldo heeft de daling van de rente dus een negatief effect gehad van 5% punt. De beleggingen hadden een negatieve invloed van 3,5% punt.

Renteafdekking

Door de sterke daling van de rente zijn de verplichtingen van TDV dit jaar sterk gestegen. TDV heeft zich voor een gedeelte beschermd tegen een daling van de rente. Dit wordt renteafdekking genoemd. De grafiek "Dekkingsgraadanalyse" laat zien dat TDV door de renteafdekking ruim de helft van de negatieve gevolgen van de daling van de rente heeft kunnen opvangen.

Herstelplan

Begin 2009 heeft TDV een herstelplan bij DNB moeten indienen. In dit herstelplan heeft TDV aangegeven hoe het binnen 5 jaar (eind 2013) uit de situatie van een dekkingstekort (dekkingsgraad lager dan ongeveer 105%) zou moeten komen. Volgens dit herstelplan zou de dekkingsgraad per eind 2011 ongeveer 102% moeten bedragen. Het herstelplan wordt elk jaar opnieuw bekeken en zo nodig bijgesteld.